

Први српски хируршки тим вратио се из мисије УН MINURCAT

Срце Африке – у срцу

Др Бошко Милев у једном од обилазака локалне болнице

Шесторо припадника Војномедицинске академије у Чаду и Јужноафричкој Републици лечили су повређене и болесне припаднике мисије Уједињених нација и помагали локалном становништву. Они су били део норвешког контингента и живели у норвешком кампу, у коме се, поред заставе УН и Краљевине Норвешке, вијорила и застава Србије.

Саме шест сати лета дели Европу од пустиши где човек успева само да се одржи у животу. У Чаду, полумртвом срцу Африке, због његове пустињске климе и грађанског рата у коме се за двадесетак година, колико трају немири, већ заборавило зашто оружане групе пуцају једне на друге, људи не живе ни 45 година. А и то што поживе, јесте у јаду, болести, глади и сиромаштву.

– На припремама смо сазнали да ћемо се сresti са ратом разореном земљом, у којој бесне заразне болести и где људи живе као пре 1.000 година, без струје, воде и канализације. Прво нас је погодила врелина – 50 степени Целзијуса, срели смо се и са ројевима комараца, змијама отровницама и шкорпионима. Али ништа нам није пало тешко, као поглед на немаштину у којој људи живе, у уништеним насељима, учерицама прекривеним песком, градовима без асфалта – каже мајор др Иво Удовичић, члан хируршког тима Војске Србије, који се крајем октобра вратио из Чада и Централноафричке Републике, где је у

саставу норвешког контингента четири месеца био у мировној мисији УН MINURCAT.

У региону Дарфура, где су били распоређени, живи 250.000 избеглица и 180.000 расељених лица, који немају храну ни воду, али имају „калашњикове“ јер их оружане групације приморавају да учествују у сукобима, због чега је мисија ризична. Ипак, наш тим ниједног тренутка није био у непосредној опасности.

На обуци у Норвешкој савладали су све процедуре и стандарде везане за правила понашања у мисији и за обављање дужности. У одређеним ситуацијама били су лекари под шлемом, са личним наоружањем и панциром.

У мисији су морали да се доказују на три плана. Норвежанима, који нису имали прилику да их виде на делу, морали су да покажу да су не само добри стручњаци, већ и део њиховог тима. Требало је да освоје и поверење локалног становништва и њихових лекара. Трећи тест био је онај лични – да представе себе и Србију на најбољи могући начин.

Тест је дошао брзо, у лику девојчице Фатуме која је имала тумор на лицу, прича хирург др Бошко Милев.

Српски тим са малим Хасаном којег су спасили од смрти

– Знали смо да без операције нема могућности да преживи и да нема где да се оперише него код нас. Фатума није више могла да гута, нити да се игра с вршњацима. Али, локални лекари и родитељи девојчице били су подозриви. Разумели смо их – ипак смо ми из војне болнице, са опремом предвиђеном за лечење припадника УН, не деце. Ризиковали смо и убедили и локалног доктора, родитеље и шефа наше болнице, која наш тим ипак није видела на делу, да нам верују. Операција је успела, Фатума је спасена, што нам је у неку руку раширило крила пред норвешким контингентом, локалним становништвом, али и пред самим собом. Након тога почињу да нас зову и питају за стручно мишљење, јер смо потврдили да смо ту са жељом да помогнемо – каже др Милев.

– Након неколико хируршких пацијената, разбили смо предрасуде о људима и лекарима са Балкана и међу припадницима мисије УН, што рађа понос што смо бар делимично преокренули слику о Србији – додаје Милев.

Улога српског тима била је да лечи повређене и болесне припаднике мисије УН, али и да помаже локалном становништву. Њихов радни дан почињао је у седам ујутро, а завршавао се после 20 сати. У таквом темпу много им је значила, кажу, могућност да се свакога дана чују са својом породицом.

Из болнице у оближњем граду Абешеу два пута недељно преузимали су најтеже бо-

леснике и возили их у свој камп. Прегледали су пацијенте, оперисали их, оздрављали, као четрнаестогодишњу Зару, коју је отац бацио у ватру јер је одбила да се уда за мушкарца којег јој је одредио племенски савет.

– Одбачена од породице у земљи у којој је тешко преживети и кад си потпуно здрав, Зарине шансе да остане у животу биле су никакве. Као отац девојчице њених година везао сам се за њу, али и сви други чланови тима. Она је прошла више од 10 операција, почела да учи енглески и сања о бољем животу. Почела је да верује да постоји неко ко ће јој помоћи. Не можете да не осетите ништа према тој храброј девојчици, којој средина није опростила не које је рекла свом оцу. Њена храброст нас је понела – сећа се др Удовичић.

Дотакле су их и друге ствари у тој земљи у којој се деца млађа од пет година у принципу не лече. Она се остављају да преживе, да се науче да се боре за опстанак.

Тамо је најслађи напитек вода. Када су први пута отишли у оближње село, у посету локалном владару, султану, да понуде помоћ, пред њих је био изнесен лавор напуњен водом. Била је то највећа част коју су могли доживети у месту у коме је свака кап богатство. Баш у том селу, које, као и сва друга, нема струју, воду, довољно хране, када су питали шта могу да учине, султан је тражио да помогну деци да добију школу.

Контрадикције нису само сретали на културолошком нивоу. Када су из кампа у Абешеу отишли на седмодневну смену у камп Бирао у Централноафричкој Републици, први пут су после три месеца видели дрвеће и траву. Била је то Африка у свој њеној раскошној лепоти, у којој су били на тесту стручности, али и људкости.

У срцу Чада оставили су трагове своје доброте, њих шесторо, мајор др Иво Удовичић (анестезиолог и вођа екипе), мајор др Александар Радуновић (ортопед), хирург др Бошко Милев, инструментарке Љиљана Чуповић и Данијела Ивковић и анестетичар водник Бобан Каличанин.

И како време буде пролазило, тако ће све више моћи да кажу, као Карен Бликсен некада, *моја Африка*. ■

Снежана ЂОКИЋ

Медаље за људскост

Чланови првог српског хируршког тима у Чаду добили су за свој рад медаље Уједињених нација и посебне похвале министарке одбране Краљевине Норвешке Ане-Грет Стром Ериксен.

– Чад је здравствено најугроженија земља, у којој људи живе с толико мало да то не можете замислити. А опет, деца су лепа и насмејана, жене поносне. Вратили смо се, али размишљамо како помоћи деци коју смо срели. Ми смо мало помогли, али верујемо да се, глобално, може учинити много више – каже мајор др Иво Удовичић.